

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Nuohousta koskevan lainsäädännön muutokset

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sirpa Paatero /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 6/2016 vp:

Onko hallitus suunnitellut muuttavansa nuohousta koskevaa lainsäädäntöä, vaikka nykyinen käytäntö on selvästi toimiva ja millä perusteilla mahdollisia muutoksia tehdään, kun nykyisellä järjestelmällä pystyy selvästi takaamaan paremmin kansalaisten paloturvallisuuden, valvonnan sekä nuohoojien työturvallisuuden?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sisäministeriössä aloitetaan nuohoustoimintaa koskevien säädösmuutosten valmistelu vuonna 2014 valmistuneen esiselvityshankkeen pohjalta. Esiselvityshankkeessa kartoitettiin nuohousta koskevan pelastustoimen lainsäädännön muutostarpeita ottaen huomioon vaikutukset nuohouspalveluiden tarjontaan ja saatavuuteen, valvontaan, sisältöön, hintaan sekä laatuun. Lisäksi esiselvityksessä arvioitiin nuohouspalveluiden voimassa olevan sääntelyn toimivuutta nykytilanteessa.

Esiselvityshankkeen loppuraportti oli laajalla lausuntokierroksella vuonna 2015. Lausuntokierroksen lisäksi järjestettiin kaikille avoin Otakantaa -kysely. Saaduissa lausunnoissa ei kannatettu nykyisen nuohouspalvelujen sääntelyn säilyttämistä. Lausunnoissa ja kyselyvastauksissa kannatettiin nuohouspalveluiden järjestämisvaihtoehtojen vähentämistä ja sääntelyn kehittämistä selkeämmäksi.

Nuohouspalveluiden säädösmuutosten valmistelun lähtökohtana on uudistaa pelastuslain (379/2011) nuohouspalveluiden järjestämistä koskevat säännökset niin, että alueen pelastustoimen velvoite huolehtia nuohouspalveluiden asianmukaisesta järjestämisestä poistetaan. Käytännössä tämä tarkoittaa luopumista nuohouspalveluiden kilpailua rajoittavasta piirinuohousjärjestelmästä. Samalla poistetaan alueen pelastustoimelta mahdollisuus tuottaa nuohouspalveluita omana työnä. Nuohouspalveluiden tuottaminen jäisi vapaan kilpailun periaatteen mukaiseksi yritystoiminnaksi, jossa kiinteistön omistaja tai haltija sopii nuohouksesta suoraan haluamansa ammattitaitoisen palveluntuottajan kanssa.

Nykyisellä nuohouspalveluiden sääntelyllä ei ole pystytty takaamaan nuohouksen kattavuutta, sillä vuosittain nuohotaan noin 80 % nuohottavista kiinteistöistä. Nuohouspalveluiden saatavuudessa on myös ilmennyt paikkakuntakohtaisia ongelmia, kun nuohoussopimusten noudattamisessa on ollut häiriöitä ja kiinteistöjen omistajat ja haltijat eivät ole saaneet lakisääteistä nuo-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 6/2016 vp

housta säädetyin määrävälein. Piirinuohouksella tavoiteltu etu palvelutuotannon tehokkuudessa on vähentynyt, kun käytännössä postilaatikkoon jätettävä nuohousilmoitus ei ole enää toimiva järjestelmä nuohouksen ajankohdasta sopimiseen.

Piirinuohouspalveluiden hankinnassa ei voida nykysäännösten mukaan kilpailla hinnalla, jolloin laadulliset kriteerit suosivat jo alalla olevia suurempia yrityksiä ja estävät uusien yrittäjien alalle pääsyä. Tämä on johtanut alaa hiertävään alihankintakäytäntöön ja piirinuohousalueille on syntynyt tarjontaa nuohousjärjestelmän ulkopuolisista nuohouspalveluista.

Kiinteistön paloturvallisuus tulisijojen ja hormien osalta ei ole riippuvainen nuohouksen järjestämisestä, vaan nuohouspalveluiden säännöllisestä käytöstä. Lakisääteisten nuohouspalveluiden hankkiminen on jo voimassa olevan pelastuslain sääntelyn pohjalta vapautettu joko kokonaan tai osittain neljän pelastustoimen alueella. Näillä alueilla ei ole havaittu tulisijoihin tai hormoneihin liittyvien tulipalojen lisääntyneen.

Vastuu kiinteistön nuohouksen teettämisestä on rakennuksen omistajalla ja haltijalla. Pelastuslaitokset valvovat kiinteistöjen nuohousvelvoitteen toteutumista pientalojen palotarkastusten ja omavalvonnan yhteydessä. Uudistuksella pyritään terävöittämään kiinteistön omistajan ja haltijan velvoitetta huolehtia kiinteistönsä säännöllisestä nuohouksesta ja sitä kautta vastuuta omasta turvallisuudestaan.

Nuohoojien työturvallisuuskysymykset eivät ole riippuvaisia nuohouspalveluiden järjestämisestä, vaan työtavoista ja käytännöistä. Työturvallisuus ei kuulu pelastuslain soveltamisalaan.

Kiinteistöjen velvollisuuteen nuohota tulisijat ja hormit säännöllisesti ei olla suunnittelemassa muutoksia. Nuohottavat tulisijat ja hormit eli nuohoojien työt eivät säädösuudistuksessa ole häviämässä. Lähivuosina iso joukko nykyisiä nuohoojia on jäämässä eläkkeelle ja alalle tarvitaan uusia ammattilaisia, joiden markkinoille pääsyä suunniteltavilla säädösuudistuksilla edistetään.

Helsingissä 24.2.2016

Sisäministeri Petteri Orpo